

Geachte gemeenteraadsleden,
Hierbij namens een groep (zeer bezorgde) bewoners van Kootwijk een brandbrief met betrekking tot het gebruik van pesticiden bij de lilieteelt in Kootwijk, zojuist verstuurd aan B&W van Barneveld. Wij hopen op uw steun!

Graag ontvangen wij een bevestiging van ontvangst van dit schrijven (zie bijlage).

Namens de groep, met vriendelijke groet,

[Redacted signature block]

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Barneveld
Van: Het Bezorgde Inwoners Collectief uit Kootwijk
[REDACTED]

Betreft: Dringend verzoek om het gebruik van pesticiden in Kootwijk per direct te verbieden.

Kootwijk, 7 april 2025

Geacht College,

Inwoners van Kootwijk verzoeken u dringend om ons en de ons omringende natuur te beschermen tegen landbouwgif en dan specifiek tegen het gebruik ervan bij de teelt van lelies. In dit concrete geval gaat het om percelen aan de Heetweg/Kootwijkerdijk (kadastraal bekend onder: GDR03-M-577 en GDR03-M-880), direct grenzend aan zowel Natura 2000 gebied als aan het dorp.

Natuur en omwonenden lopen gevaar door de bollenteelt. De gangbare lelieteelt gebruikt tot 80 keer meer gif dan de teelt van bijvoorbeeld tarwe. Als gevolg daarvan zijn in een straal van 250-500 meter rondom bollenvelden restanten van bestrijdingsmiddelen teruggevonden in de buitenlucht, in huisstof en zelfs in de urine van omwonenden. De GGD adviseert omwonenden van bollenvelden daarom om na het spuiten met bestrijdingsmiddelen de ramen te sluiten en binnen te blijven, huisdieren binnen te houden en de was niet buiten te laten drogen. Hoewel het gebruik van deze bestrijdingsmiddelen niet bij wet verboden is, worden zij bij de toelating door de EFSA en het Ctgb onvoldoende onderzocht op het veroorzaken van neurodegeneratieve aandoeningen. Tegelijkertijd laat steeds meer onderzoek zien dat er een link bestaat tussen de blootstelling aan pesticiden en de ziekte van Parkinson.

Om bovenstaande redenen hebben omwonenden de afgelopen jaren met succes rechtszaken gevoerd tegen de teelt van lelies.

In een recente uitspraak stelt de Raad van State (2 april 2025) *‘dat niet uitgesloten kan worden dat gewasbeschermingsmiddelen negatieve gevolgen hebben voor Natura-2000 gebieden’*. Aan zulke mogelijke negatieve effecten mag niet worden voorbijgegaan. Dat volgt uit het voorzorgsbeginsel dat ten grondslag ligt aan de Europese Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsregels. Wanneer onzeker is welke gevolgen een activiteit heeft voor een Natura 2000-gebied, maar er wel aanwijzingen zijn voor negatieve gevolgen, is nader onderzoek noodzakelijk.

In het onderhavige geval ligt het perceel waarop lelies geteeld worden **direct tegen** een Natura 2000-gebied. Alleen daarom al is opschorting van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen vereist. De uitspraak van de Raad van State gaat hierin mee, waarin zij zelfs stelt dat *ongeacht* de afstand tot een Natura 2000 gebied, er een natuurvergunning nodig is voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies. De afweging of een vergunning afgegeven kan worden, moet worden gemaakt op basis van de Wet Natuurbescherming, niet op basis van regels van het Ctgb.

Naast de bedreigingen voor de natuur, zijn er de risico's voor de gezondheid van de inwoners van Kootwijk. Verschillende in de EU goedgekeurde verbindingen leveren risico's op voor de voortplanting en de hormoonhuishouding. Ongeveer 50 verbindingen voldoen zelfs aan twee criteria van de "persistente, bioaccumulerende en toxische" klassen (Hvězdova et al. 2018), en van verschillende is aangetoond dat ze zich ophopen in het milieu (Geissen et al. 2021; Pelosi et al. 2021; Sabzevari & Hofman 2022). Zo hebben enkele veel in de lelieteelt toegepaste bestrijdingsmiddelen een verhoogde toxiciteit in vogels en een hoge

toxiciteit in zoogdieren, dus ook de mens. Daarbovenop komt het eerdergenoemde verband tussen het gebruik van bestrijdingsmiddelen en de ziekte van Parkinson.

De hoek van het betreffende perceel bevindt zich op minder dan 50 meter van de Brink en woningen van een aantal bewoners van de Heetweg en de Kootwijkerdijk. Bovendien loopt het fietspad van Kootwijk naar Stroe, een geliefde route voor wandelaars en fietsers, langs het perceel.

De hierboven aangehaalde uitspraak van de Raad van State betreft de invloed van het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen in het gebied *buiten* een veiligheidszone van 250 meter.

In Kootwijk is de afstand tussen inwoners en het 'lelieveld' minder dan 50 meter. Bovendien worden bij de algemeen heersende westelijke wind lucht en stof van het perceel direct het dorp ingevoerd. Dit is ons inziens voor de volksgezondheid onverantwoord en dus ontoelaatbaar.

Wij, inwoners van Kootwijk, verzoeken uw college dan ook om ons en de natuur te beschermen door per direct een verbod af te kondigen voor het gebruik van pesticiden op het terrein van mevrouw Van Veldhuizen, kadastraal bekend onder: GDR03-M-577 en GDR03-M-880, en toe te zien op handhaving van dit verbod.

In afwachting van uw reactie en met vriendelijke groet,
Namens Het Bezorgde Inwoners Collectief van Kootwijk,

[Redacted signature]

Deze brief zal in afschrift ook gezonden worden aan de Raad van de gemeente Barneveld en aan de gebiedsregisseur voor Kootwijk, [Redacted name]

Geraadpleegde literatuur

- Fritsch, C., B. Appenzeller, L. Burkart, M. Coeurdassier, R. Scheifler, F. Raoul & C. Pelosi 2022. Pervasive exposure of wild small mammals to legacy and currently used pesticide mixtures in arable landscapes. *Scientific Reports* 12: 15904
- Geissen, V., V. Silva, E.H. Lwanga, N. Beriot, K. Oostindie, Z. Bin, E. Pyne, S. Busink, P. Zomer, H. Mol & C.J. Ritsema 2021. Cocktails of pesticide residues in conventional and organic farming systems in Europe - Legacy of the past and turning point for the future. *Environmental Pollution* 278: 116827
- Hvězdova, M., P. Kosubová, M. Košíková, K.E. Scherr, Z. Šimek, L. Brodský, M. Šudoma, L. Škulcová, M. Sánka, M. Svobodová, L. Krkošková, J. Vašíčková, N. Neuwirthová, L. Bielská & J. Hofman 2018. Currently and recently used pesticides in Central European arable soils. *Science of the Total Environment* 613-614: 361-370
- Pelosi, C., C. Bertrand, G. Daniele, M. Coeurdassier, P. Benoit, S. Nélieu, F. Lafay, V. Bretagnolle, S. Gaba, E. Vulliet & C. Fritsch 2021. Residues of currently used pesticides in soils and earthworms: A silent threat? *Agriculture, Ecosystems & Environment* 305: 107-167
- Sabzevari, S. & J.A. Hofman 2022. A worldwide review of currently used pesticides' monitoring in agricultural soils. *Science of The Total Environment* 812: 152344